

Alobilgi.net Kurgan Rehberi

1 Ekim 2025 “Sahte Belgeyle Mücadele” ve KURGAN Rehberi

Bu Rehberin Amacı

Bu belge, 1 Ekim 2025 sonrası sahte belgeyle mücadele çerçevesinde devreye alınan uygulamalar ile **Kuruluş Gözetimli Analiz (KURGAN)** sisteminin mantığını; mükellefler, mali müşavirler ve iç kontrol ekipleri için yalın ve uygulanabilir şekilde açıklar.

Not: Bu rehber alobilgi.net tarafından hazırlanmış özgün bir çalışmadır; hukukî tavsiye değildir. Somut dosyalarınız için uzmanınıza danışın.

Yeni Dönemin Özeti (1 Ekim 2025 İtibarıyla)

- **Erken Uyarı Yaklaşımı:** Geçmişe yıllar sonra dönmek yerine, işlemler anlık verilerle taranıyor; risk görülen durumlarda mükellef önceden uyarılıyor.
- **Kullanım Odaklı Denetim:** İnceleme akışı çoğu durumda **kullanıcıdan düzenleyiciye** doğru ilerliyor.
- **Kasıt Değerlendirmesi:** “Bilerek kullanma” bakımından daha **nesnel ve çok kriterli** bir inceleme yöntemi benimsendi.
- **Operasyonel Hız:** Rapor otomasyonu ve risk skorumla ile süreçler kısalıyor; **teminat** değerlendirmesi için merkezi bir yaklaşım hedefleniyor.

KURGAN Nedir?

KURGAN (Kuruluş Gözetimli Analiz); e-belge, beyan ve diğer idari/veri kaynaklarından beslenerek **işlem bazında** risk skoru oluşturan ve **erken sinyalleme** üreten bir analiz katmanıdır.

- **Odak:** Mükellef değil, **işlem riski**.
- **Veri Yapısı:** Cari (güncel) veriler öncelikli; geçmiş veriler makine öğrenmesiyle kalibre edilir.
- **Çıktı:** Saha yoklamalarını ve **bilgi isteme yazılarını** tetikleyen sinyaller.

KURGAN Nasıl Çalışır? (Basitleştirilmiş Akış)

1. **Veri Toplama:** E-fatura/e-arşiv, defter-beyan, ödeme izleri, stok/malzeme hareketleri vb.
2. **Örüntü Analizi:** Gerçeklikten sapma olasılığı, olağandışı fiyat/miktar, zincir uyumsuzlukları.
3. **Risk Skoru:** İşlem bazında puanlama; yüksek skorlar **sinyal** üretir.
4. **Sinyalleme:** Alıcıya (çoğunlukla) **bilgi isteme** iletilir; mutabakat riskleri test edilir.
5. **Denetim Kararı:** Yanıt ve ek verilerle **cari inceleme** gerekip gerekmediği belirlenir.

“Riskli İşlem” İçin Tipik Göstergeler

- **Belge Gerçekliği Şüphesi:** Mal/hizmet akışına dair **sevkiyat, teslim, depolama** izlerinin zayıflığı.
- **Beyan Uyuşmazlıkları:** KDV – gelir/kurumlar satış/matrah tutarları arasında sistematik farklar.
- **Stok Tutarsızlığı:** Kayıt–fiilî envanter farkı, kapasiteyi aşan giriş/çıkış.
- **Sektör Dışı Karlılık:** Emsallerden **anlamsız** sapmalar.
- **Olumsuz Sicil:** Geçmiş raporlar, kapanmalar, kısa ömürlü tedarikçi zincirleri.

Mükellefler İçin 10 Adımlık Yol Haritası

1. **Yazıyı Kayda Alın:** Gelen **bilgi isteme** ’nin bir inceleme değil, **erken uyarı** olduğunu not edin.
2. **İşlem Eşleştirme:** Sinyaldeki belge/işlemleri listeleyin; muhasebe kayıtlarıyla eşleştirin.
3. **Gerçeklik Kanıtları:**
  - Sevk/taşıma/teslim tutanakları
  - Depo giriş–çıkış, sayım tutanakları
  - Sipariş, sözleşme, teklif, teknik şartname
  - Ödeme izi (banka, DBS, çek ciro zinciri)
4. **Stok ve Kapasite Testi:** Mal miktarı ile **depolama/üretim** kapasitesi uyuyor mu?
5. **Beyan Mutabakatı:** KDV ile satış/matrah kalemlerini **aylık çetele** ile uzlaştırın.
6. **Tedarikçi İncelemesi:** Adres, faaliyet, geçmiş inceleme bulguları ve **ilişki durumu** .
7. **İç Suiistimal Taraması:** Personel/vekâlet hatları, yetki devri, onay akışları.
8. **Gerekirse Düzeltme:** Risk algınız idare ile **örtüşüyorsa** düzeltme beyanı opsiyonunu değerlendirin.
9. **Süre Yönetimi:** Bilgi talebine **süresinde ve eksiksiz** yanıt verin (aksi özel usulsüzlük cezası riski doğurur).
10. **Dosya Kapağı:** Tüm delilleri tek dosyada toplayın; bir özet not ekleyin.

Meslek Mensupları İçin Pratik Kontrol Listesi

- **Belge-İşlem Tutarlılığı:** Mal/hizmet gerçeği, miktar–fiyat–tarih uyumu.

- **Ödeme İzleri:** Banka/DBS/çek hareketleri, ciro zinciri, iade ihtimali.
- **KDV ve Gelir/Kurumlar Uyum Tablosu:** Aylık–çeyreklik “kısa tablo”.
- **Stok ve Maliyet Köprüsü:** Envanter hareketleri ile satılan mal maliyeti köprüsü.
- **Sözleşme Seti:** Sipariş, sözleşme, teklif, teslim şartları, cezai hükümler.
- **Tedarikçi Kartı:** Vergi no, adres, faaliyet alanı, geçmiş görünüm özet fişi.
- **Yetki–Onay Matrisi:** İmza ve onay sınırları, görevler ayrılığı.
- **Yanıt Provası:** Muhtemel sorulara belgeli ve maddeli cevap taslağı.

Kasıt (Bilerek Kullanma) Değerlendirmesine Dair

Yeni yaklaşım, **çok kriterli ve kanıta dayalı** bir kasıt analizi öngörür. Kabaca şu eksenler tartılır:

- **İşin Gerçekten Yapılması:** Mal/hizmet alımı fiilen var mı?
- **Belge Sahibinin Kimliği:** Belge, işi yapanla **aynı kişi** mi?
- **Ödeme ve Lojistik İzleri:** Banka hareketi, sevkiyat ve plaka izi, teslim teyitleri.
- **Sıklık ve Yaygınlık:** Benzer belgelerin sayısı, dönemsel kümelenme.
- **İlişki ve Fayda:** Düzenleyenle bağ, fiyat anormallikleri, kârlılık etkisi.

Önemli: Bilgi istemesine **yanıt vermemek** ya da eksik/yanıltıcı bilgi sunmak, doğrudan kasıt göstergesi olmasa da, idari yaptırım ve denetim kararlarını olumsuz etkileyebilir.

Teminat ve İhtiyati Tedbirler Hakkında

Yüksek riskli vakalarda kamu alacağını korumak için **teminat** istenmesi gündeme gelebilir. Bu kararın:

- Risk skorları, sektör, geçmiş bulgular ve işlem büyüklüğü gibi **nesnel girdilere** dayanması beklenir.
- **Öncelik** her zaman delil temini ve adil değerlendirmedir.

Rapor Otomasyonu ve Süreç Hızı

- **Otomatik Derleme:** Birçok veri kaynağından gelen bilgiler rapor taslağına hızlıca işlenir.
- **Kullanıcı Önceliği:** Denetim akışı, önce **nihai faydalanan** işlemlere odaklanabilir.
- **Süre Etkisi:** Aylar süren analizler **haftalara/günlere** inebilir; bu nedenle **belge hazır tutma** disiplini kritik hâle gelir.

Sık Sorulan Sorular (SSS)

KURGAN Yazısı İnceleme Midir?

Hayır. Esas olarak bir **bilgi isteme/erken uyarı** niteliğindedir; olası denetime hazırlık sağlar.

Neden Genelde Alıcıya Gelir?

Mutabakat riski (kayıt–beyan–gerçeklik üçgeni) çoğunlukla **alıcı tarafında** belirginleşir.

Tüm İşlemlerim Riskli Mi?

Hayır. Sistem **işlem bazında** skor üretir; yüksek riskli **belirli işlemler** sinyallenir.

Düzeltilme Beyanı Zorunlu Mu?

Değil. Ancak risk algınız idare ile uyumluysa **gönüllü düzeltme** değerlendirilir.

Cevap Vermezsem Ne Olur?

Süre içinde cevap verilmemesi **özel usulsüzlük cezası** riski taşır ve denetim kararlarını tetikleyebilir.

Örnek Yanıt Taslağı (Kısa Şablon)

- **Konu:** Bilgi İsteme Yazısı / [Tarih–Sayı]
- **İşlem Bilgisi:** Fatura no–tarih–tutar; mal/hizmet tanımı.
- **Gerçeklik Delilleri:** Sevk–teslim, depo kayıtları, üretim kullanımı, hizmet çıktıları.
- **Ödeme Belgeleri:** Banka dekontu/DBS/çek detayları.
- **Beyan Mutabakatı:** KDV ve gelir/kurumlar köprüsü.
- **Sonuç:** İşlemin gerçekliği ve kayıt uyumu; varsa hata/düzeltilme beyanı bilgisi.
- **Ekler:** Numara ve sayfa düzeninde, imzalı.

İç Kontrol İçin 30 Günlük Mini Program

Gün 1–5: Riskli tedarikçi/işlem listesi, belge envanteri.

Gün 6–10: Lojistik–stok–ödeme izleri çapraz kontrol.

Gün 11–15: KDV–satış/matrah mutabakat tablosu.

Gün 16–20: Sözleşme/teklif/şartname setlerinin gözden geçirilmesi.

Gün 21–25: Yetki–onay matrisi ve suiistimal taraması.

Gün 26–30: Dosya kapağı, özet rapor ve cevap şablonlarının hazırlanması.

Terimler Sözlüğü (Kısa)

- **Erken Uyarı:** Olası uyuşmazlığı denetim öncesi haber veren bildirim.
- **Mutabakat Riski:** Sistemden görülemeyen “kayda alındı mı/düzeltildi mi?” sorunu.
- **İşlem Riski:** Belgenin/işlemin gerçeklikten sapma olasılığı.
- **Cari İnceleme:** Geçmiş yerine **devam eden döneme** odaklanan denetim.

Sürüm ve İletişim

- **Rehber Adı:** Alobilgi.net KURGAN Rehberi v1.0
- **Yayın Tarihi:** 01.10.2025
- **İletişim:** info@alobilgi.net

Hızlı Sonuç

1. **Belge ve izleri düzenli toplayın.**
2. **KDV-gelir/kurumlar köprü tablolarını aylık üretin.**
3. **Bilgi istemelerine zamanında, kanıtlı yanıt verin.**
4. **Şüpheli işlemlerde düzeltme ve iç soruşturmayı geciktirmeyin.**
5. **Süreci meslek mensubunuzla birlikte yönetin.**